

Regionalfondsprogram Skåne-Blekinge 2021-2027

Version: 3.0

September-oktober 2020

Kapitel 1 Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

Referens: Artikel 17(3)(a) (i)-(vi) samt 17(3)(b) CPR

1. 1 Utmaningar i Skåne-Blekinge

De största övergripande utmaningarna i Skåne-Blekinges ekonomi är *låg sysselsättningsgrad* och *låg produktivitet*. Produktiviteten och bruttoregionprodukten per invånare är lägre än genomsnittet i riket. Skåne-Blekinge är sämre på att sysselsätta befolkningen och de som är sysselsatta producerar varor och tjänster av lägre värde än i riket som helhet. Parallellt med produktivetsutmaningen står vi inför både globala och regionala miljöproblem kopplade till våra ohållbara levnadsvanor. Det är därför avgörande att en ökning i produktivitet och tillväxt inte åtföljs av en ökad belastning på våra ekosystem. De miljömässiga, sociala och ekonomiska utmaningarna nedan är starkt kopplade till varandra.

Det vi i Skåne och Blekinge vill uppnå med regionalfondsprogrammet 2021-2027 är att regionalfondsmedel används där de ger bäst förutsättningar att möta utmaningar som lyfts i de regionala utvecklingsstrategierna för Skåne och Blekinge. Regionalfonden Skåne-Blekinge ska genom EU:s mål om Ett smartare Europa och Ett grönare Europa bidra till ökad produktivitet och hållbar tillväxt i programområdet. Programmet ska användas för att möta utmaningar med att stärka hållbar tillväxt. Vid programmets slut har insatserna bidragit till en stärkt regional kapacitet för ökad produktivitet, innovation och hållbarhet. Skåne-Blekinge är då en mer konkurrenskraftig öppen och attraktiv region med växande välbefinnande och livskvalitet.

1.1.1 Miljömässiga utmaningar

Skåne-Blekinge står inför stora miljömässiga utmaningar. Inom miljö och klimat uppfylls i vår geografi inte några av de nationella miljömålen. Situationen på global

nivå är på många sätt ännu allvarigare, kanske särskilt när det förlust av biologisk mångfald. Det välfärdssamhälle vi har idag är till stora delar uppbyggt på uttag av ändliga naturresurser med efterföljande utsläpp av föroreningar som påverkar ekosystem och -funktioner negativt. Hur vi producerar och använder produkter och tjänster måste förändras. Nya krav ställs på företag att gå från icke hållbara lösningar till fossilfria och resurseffektiva.

I Skåne-Blekinge behöver vi främja förnybar energi och ge särskilt stöd till förnybar energiteknik som ligger nära marknaden. Denna energiteknik får gärna bidra till ökad planerbar elproduktion. Likaså behöver utsläpp från energiproduktion och användningen minska, exempelvis när det gäller utsläpp av koldioxid från avfallsförbränning med fossilt innehåll. Mängden transporter inom och genom Skåne-Blekinge ökar vilket medför en ökad användning av fossila drivmedel och ökade utsläpp av koldioxid och av luftföroreningar som kväveoxider och partiklar. Luftföroreningar har tydlig koppling till sämre hälsa hos människors.

Skåne-Blekinge har låg regional elproduktion vilket ger ett större behov av att elnäten utvecklas snabbt för att möta behov av mer effekt från elektrifiering av transporter och industri. Vattenförsörjningen är ständigt en aktuell fråga. Situationen är ansträngd på flera platser. Det är viktigt att planera för framtiden, inte minst eftersom det i och med klimatförändringarna finns risk för ännu större problem både när det gäller både kvalitet och kvantitet. Klimatförändringarna ger även ett behov av mer grönska i tätorter och städer för att fånga nederbörd och för att ge skugga och kyla ned gator, torg och byggnader.

Det finns inga enkla lösningar på dessa utmaningar men omställningen av näringslivet spelar en central roll. Ett sätt att adressera utmaningarna är genom framtagande och utveckling av ny miljöteknik både vad gäller produkter, processer och tjänster. Kopplingen mellan företag, forskning och marknad behöver stärkas i alla led med hjälp av olika samhällsaktörer.

Uttag och användningen av resurser är fortsatt hög i Skåne-Blekinge likt i många delar av världen. Samhällets konsumtion skapar utmaningar i och utanför Skåne-Blekinge. De produkter som används följer i stora delar linjära flöden från resursuttag till förädling, distribution, användning och slutligt omhändertagande vid uppnådd livslängd. Slitage och oaktsamhet leder till att delar av många produkter hamnar i naturen vilket ger påverkan på kort och lång sikt på människors och djurs välmående. Exempel är partiklar från däck och konstgräsplaner, plastpåsar, fimpar och tungmetaller. För Skåne-Blekinge framstår den cirkulära ekonomins intåg som särskilt viktig inom den stora livsmedelssektorn samt inom den tillverkande industrin.

1.1.2 Sociala och territoriella utmaningar

Regionalfonden bidrar till att lägga grunden till utvecklingen av dagens och morgondagens näringsliv och arbetstillfällen. Vid sidan av det görs mer riktade insatser mot sociala och territoriella utmaningar inom Europeiska socialfonden och Leader. Europeiska socialfonden tar ett individperspektiv på den sociala

hållbarheten, inte minst med fokus på hur individer kan stärkas och komma in på arbetsmarknaden medan regionalfonden fokuserar på att det ska finnas en konkurrenskraftig arbetsmarknad och arbeten för individen att komma till. Inom Skåne och Blekinge finns stora inomregionala territoriella skillnader sett till utbildningsnivå, åldrande befolkning, branschstruktur, produktivitet och sysselsättning. Sysselsättningen och befolkningen i västra Skåne växer kraftigt, medan östra Skåne och Blekinge har haft både lägre sysselsättnings- och befolkningstillväxt. Denna utveckling stärktes efter finanskrisen 2008-2009 och sedan dess har utvecklingen snarast rört sig mot en fåkärnig region där framför allt Malmö står för en växande andel av befolkningen och arbetstillfällena. Större tätorter och centralorter har generellt sett haft en positiv utveckling i detta avseende medan mindre tätorter haft en svagare. Generellt har större tätorter och centralorter en mer gynnsam demografisk struktur för att hantera kommande demografiska utmaningar ur exempelvis finansierings- och kompetensförsörjningsperspektiv. Samtidigt som det är mycket positivt att arbetstillfällen ökar i exempelvis Malmö behöver Europeiska regionala utvecklingsfonden, socialfonden och Leader hitta vägar att verka för att den ekonomiska utvecklingen på lång sikt också stärker den sociala sammanhållningen i regionen i enlighet med EU:s andra pelare

Den socioekonomiska analysen visar att arbetslösheten samvarierar med kommunernas sociala struktur och näringsliv. Arbetslösheten tenderar att vara lägst i relativt välbärgade förortskommuner vid kusten nära en större stad. Arbetslösheten är oftast högst i de större städerna, i industrikommuner och i landsbygdskommuner i inlandet. Den svaga sysselsättningstillväxten i landsbygdskommuner har till stor del kunnat kompenseras genom ökad utpendling.

Den generella trenden mot urbaniseringen av arbetstillfällen och befolkning, ses även inom regionen. Större tätorter och centralorter i kommuner har generellt sett fått en demografisk struktur som skapar bättre förutsättningar för att hantera kommande demografiska utmaningar, medan mindre tätorter har gått en annan utveckling till mötes. Denna utveckling sker inte bara mellan kommuner utan även inom kommuner och mellan mindre och större tätorter.

Den långsiktiga trenden är att andelen sysselsatta som har sin huvudsakliga inkomst från lantbruk minskar, vilket innebär att det är angeläget att främja framväxten av andra näringar på landsbygden och att öka tillgången till en större arbetsmarknad. Det sistnämnda är en utmaning eftersom det är svårt att förse en utspridd befolkning med kollektivtrafik.

Rapporten Landsbygders kompetensförsörjning¹ visar att bristen på lämplig arbetskraft är större i landsbygdskommuner. Dessa kommuner har större problem med kompetensförsörjning inom bland annat vård, skola och tekniska yrken. Matchningen fungerar ofta sämre i landsbygderna det vill säga en mindre andel personer har ett yrke som matchar deras utbildning. Orsaken till de svårigheter som

1

https://tillvaxtverket.se/download/18.49b236d2171587c7e4289153/1587109622096/Redovisning%20till%20regeringen%20om%20landsbygders%20kompetensförsörjning_200414.pdf

landsbygderna har kring kompetensförsörjningen beror i första hand av demografin. Ur ett historiskt perspektiv ser vi hur skiftet från jordbruk till industri och tjänstesektorn har kommit att koncentrera arbetskraftens möjlighet till inkomster till städerna. Därför är det också i första hand befolkningen i arbetsför ålder som lämnat landsbygderna medan andelen äldre invånare har ökat som följd. Det arbetskraftsutbud som finns på landsbygderna har under lång tid minskat och bredden på kompetensbasen har därför blivit för smalt för att arbetsgivarna båda ska kunna tillgodose arbetskraft som svarar mot den framväxande kunskapsintensiva befintliga industriella verksamheter och offentliga tjänster som vård, omsorg och skola. I många landsbygdsområden är samhällsservicen inom skola, vård, omsorg, kollektivtrafik, bredband, elförsörjning och vattenförsörjning ofta sämre än i tätorter.

1.1.3 Ekonomiska utmaningar

Den låga produktiviteten i regionen beror delvis på branschstruktur, d.v.s många företag i lågproduktiva branscher. I Skånes fall beror det även på en frånvaro av stora företag som i samspel med mindre företag kan driva på utvecklingen. Blekinge däremot domineras snarare av ett fåtal stora företag. De stora företagen har stor betydelse för regionens internationalisering med en stark utveckling av exporten, som per capita är den näst högst i landet.

Vidare är innovationskraft och innovativa företag avgörande för produktiviteten över tid. En viktig faktor och indikator för denna utveckling är hur mycket resurser som satsas på Forskning och utveckling (FoU), framförallt i näringslivet. Länkarna mellan hög grad av privat FoU och produktivitet är starka. Detta program ska därför allokera resurser till att stärka innovationsmiljöer och bygga innovationskapacitet som syftar till att öka privata FoU inom Skåne-Blekinges specialiseringsområden.

Starka forsknings- och innovationsmiljöer kring universitet och lärosäten är, och har länge varit, tongivande för regionens och ekonomiska utveckling. Kunskapen som genereras i dessa miljöer är centrala för kompetensförsörjningen, innovationsmiljöerna och branschstrukturens utveckling i regionen. Skåne-Blekinge har en närhet till norra Europa och Södra Östersjöregionen som ger en stor utvecklingspotential, inte minst inom Öresundsregionen och samarbetsplattformen Greater Copenhagen, men också i Blekinge bl.a. via förbindelserna till Polen och Litauen.

De starka forskningsmiljöer som finns i regionen fungerar som en positiv kraft för att stärka produktivitet och innovationsförmåga. Det finns också en stor utvecklingspotential att i använda miljöerna med kringliggande näringsliv som en dragkraft för att attrahera nya forskare, företag, investeringar och nyckelkompetens till regionen. Insatser för att stärka forskningsmiljöerna bör riktas både nationellt och internationellt för att nå bästa genomslag.

Rörande kapitalförsörjningsstrukturer finns det stora inomregionala territoriella skillnader i regionen där framförallt Malmö och Lund ser ut att ha goda förutsättningar. Det är dock svårt att analytiskt bedöma kapital-

försörjningsstrukturer för Skåne-Blekinge då riskkapitalet ofta inte förhåller sig till regionala eller ens nationella gränser. Exempelvis saknas ofta gränsregional statistik vilket gör att Köpenhamnsområdet inte fångas upp. Det finns en allmän koncentrationen av tillväxtföretag i städer och tätorter. Det är därför är det troligt att företag, för vilka extern kapitalanskaffning är ett förestående alternativ, i högre grad uppstår och flyttar till städer och tätorter långt innan de tar in externt kapital. Det viktiga är därför att riskkapital och annat stöd är lika tillgängligt i hela programgeografin snarare än att stödet fördelar sig jämnt i förhållande till befolkningstäthet. Marknadskompletterande insatser kan behöva fokusera både på finansiering rakt in i tillväxtbolag, men också på "Investment Readiness" för att stimulera konkurrenskraftiga bolag att växa inom hela programgeografin.

Rörande internationalisering i näringslivet lyfts i Sveriges export- och investeringsstrategi målsättningen att stärka SMF:s förmåga att växa internationellt samt att exporten ska växa i hela Sverige. Den regionala förmågan att bistå företag att stärka sin internationella konkurrenskraft genom att få förbättrad tillgång till globala marknader och internationella värdekedjor är av stor vikt.

1.2 Inriktning för programmet

Den sökta samhällsekonomiska effekten med detta program är att, i enlighet med smart specialisering, fokusera satsningar inom områden där regionen har bäst förutsättningar för ökad produktivitet. Innovation och bakomliggande forskning är avgörande för att nå dit, liksom entreprenörskap och en successivt ökande koncentration av högutbildade kvinnor och män, främst inom naturvetenskapliga och tekniska ämnen. Det är genom ökad produktivitet näringslivet över tid blir konkurrenskraftigt och skapar jobb. En stark kärna av produktiva och globalt konkurrenskraftiga bolag är avgörande för att vår regionala ekonomi ska stärkas och att efterfrågan på alla typer av produkter och tjänster kan tillåtas öka.

Innovation och entreprenörskap har av FN lyfts fram som en särskild nödvändighet för att ha en chans att nå de globala hållbarhetsmålen. Den största möjligheten för Skåne-Blekinge att bidra till att möta de globala hållbarhetsmålen, i synnerhet miljö- och klimatutmaningarna, är genom att satsa på just innovation och entreprenörskap inom områden som tydligt syftar till att ta fram hållbarhetslösningar. Sådana lösningar kan användas både i Skåne-Blekinge och utanför. Nationellt har 8 av de 17 globala hållbarhetsmålen pekats ut, där innovation och entreprenörskap är en nödvändighet för att nå målen:

1. hälsa och välbefinnande (mål 3)
2. god utbildning för all (4)
3. rent vatten och sanitet (6)
4. hållbar energi för alla (7)
5. hållbara städer och samhällen (11)
6. hållbar konsumtion och produktion (12)
7. bekämpa klimatförändringen (13)
8. samt hav och marina resurser (14)

Regionalfondsprogrammet för Skåne-Blekinge 2021-2017 ska framförallt bidra till klimatmål och hållbarhets genom satsningar på dessa målområden. Inom dessa 8 målområden kan nya lösningar en rad olika områden vara tänkbara för Skåne-Blekinge, exempelvis: hållbar energi- och vattenförsörjning, smarta nät och cirkulära affärsmodeller. Detta samtidigt som projekt som finansieras ska säkra att jämställdhet, integration och icke-diskriminering beaktas i processen.

Den gröna omställningen är en av vår tids viktigaste strukturella förändringar som behöver ske här och nu. En grön omställning i näringslivet bidrar till minskade utsläpp och minskad klimatpåverkan från regionens företag. Omställningen inkluderar hela kedjan från produktions- och processutveckling till utveckling av nya miljötekniska produkter och tjänster. Omställningen är kostsam och det finns behov av både direkta företagsstöd och kunskapsutveckling. På sikt finns en enorm potential till ökad tillväxt, export och nya marknader. Skånes och Blekinges bolag ska gå i bräschen för en sådan omställning och växa på ett hållbart sätt vilket skapar stora konkurrensfördelar för regionen även på lång sikt.

Att ha samhälls- och hållbarhetsutmaningar som utgångspunkt för stöd till innovation och entreprenörskap är något vi länge har verkat för i Skåne och Blekinge. På senare tid har denna utveckling på policynivå allt mer kommit att handla om så kallade "missions". Inom ett smartare Europa för Skåne-Blekinge kan kapacitetsbyggande inför större missions på europeisk nivå innefattas likväl som mindre missions på regional nivå, så länge näringslivet finns med som drivande aktörer. Beroende på inriktning kan missions placeras inom I eller III i tabell 1 nedan.

Hållbarhetsutmaningarna går i Skåne-Blekinge djupt ner i själva konstruktionen av de specialiseringsområden som valts i våra smart specialiserings-strategier. För att ett specialiseringsområde ska kvalificera ska det både finnas en relativ styrka i regionens näringsliv och ha potentialen att skapa hållbarhetslösningar för tillämpning i Skåne och globalt. Insatser kan inrikta sig på att bygga upp en regional kapacitet för att ingå i större Europeiska eller internationella missions.

1.2 Små och medelstora företag

I Blekinge län återfinns 23 procent av arbetstillfällena i näringslivet hos arbetsgivare med 250 personer eller fler anställda. Detta är den näst högsta andelen i Sverige och över riksgenomsnittet som ligger på 16,2 procent. Länet skiljer sig i relation till riket även genom att ha en lägre andel anställda inom företag med 10–249 sysselsatta. I Skåne finns omvänt en betydligt lägre andel sysselsatta hos arbetsgivare med 250 personer eller fler anställda och istället en större andel av de sysselsatta i små och medelstora företag med mellan 10–249 anställda. Det indikerar ett mer småskaligt näringsliv i Skåne än i Blekinge, även om det naturligtvis finns stora företag även i Skåne. De stora företagens betydelse för Blekinge understryks också genom internationalisering med en stark utveckling av exporten som per capita är den näst högsta i landet samtidigt som de exporterande företagen har minskat.

Skåne ingår i Öresundsregionen och är tillsammans med Blekinge centralt placerade i södra Östersjöområdet, Skandinavien och norra Europa. Närheten till norra Tyskland, Europa och de centrala delarna av EU ger ökade möjligheter att öka regionens forsknings- och näringslivsutbyte. I Skåne-Blekinge finns en befolkning med en mångfald av nationaliteter, vilket i högre grad måste vändas till en styrka och bli en framgångsfaktor som bland annat kan bidra till att stärka företags internationaliseringsförmåga och regionens näringsliv.

1.2.1 Export och investeringsfrämjande

Genom varuexport och internationell handel är en stor andel av våra arbetstillfällen direkt eller indirekt knutna till våra företags konkurrenskraft. Då Sverige har många stora exportföretag och en liten hemmamarknad är den globala konkurrenskraften avgörande. För att Skåne och Blekinge ska vara globalt konkurrenskraftiga behövs en stark internationaliserad ekonomi som driver hållbar utveckling framåt. Sverige är ett mycket exportberoende land. Idag exporterar vi varor och tjänster till ett värde som motsvarar 47 procent av BNP. De senaste åren har exporten från samtliga län ökat och fler än någonsin av vår arbetsföra befolkning är idag sysselsatta på exporterande företag.

Skåne bidrar med endast cirka 8 procent av Sveriges totala exportvärde. Det totala exportvärdet för Skåne har dock ökat de senaste åren och är nu tredje högst i Sverige. Det som utmärker den skånska exporten nationellt är att det är små och medelstora företag som står för närmre 60 procent av den skånska varuexporten. Det finns även en betydande branschbredd hos de företag som exporterar i Skåne till skillnad från Blekinge. Blekinge har en liten och exportintensiv ekonomi med en stor andel av jobben koncentrerade till den varuproducerande sektorn. I relation till antalet invånare hade Blekinge den högsta varuexporten i riket. Tre fjärdedelar av Sveriges handel sker inom Europa och Skånes handel med Europa (främst Tyskland) är ännu något högre. Skåne-Blekinge är således väldigt beroende av omvärlden och vårt näringsliv är en del av ett globalt ekosystem där ekonomin är beroende av företagens förmåga att exportera

En stor andel av exporten står företag med utländskt ägande för. Det är därför av stor betydelse att förbättra Skåne-Blekinges attraktivitet som investeringsplats för utländska direktinvesteringar. Utländska investeringar bidrar till regionens tillväxt och sysselsättning. De bidrar också med innovationskraft, kapital och nätverk som ger positiva effekter för svenska företag. Det är därför viktigt med insatser som att marknadsföra Skåne och Blekinge som en attraktivt plats för investeringar, framförallt inom de områden där vi är i framkant. Det kan även vara bolag som redan har verksamhet i Sverige och där det finns möjligheter till expansion.

1.2.2 Kompetensförsörjning

Teknikutveckling, nya produkter och produktionsprocesser ställer krav på välutbildad och kompetent arbetskraft. I det perspektivet utgör utbildnings- och kompetensförsörjningsfrågorna ett viktigt strategiskt område.

Inom starka näringslivsområden för Skåne-Blekinge såsom IKT, Life Science, Fordon och utveckling och användande av avancerade material kan konstateras att det redan idag råder brist på IT-personal, teknisk kompetens, kvalificerade hantverkare och industriarbetare. Digitalisering, automatisering och robotisering får ett allt större genomslag och kommer att påverka både arbetsmarknaden och utbildningssystemets olika delar i framtiden.

Skåne har en stark befolkningstillväxt och allt fler jobb skapas i regionen. Det finns en bredd av framträdande företag inom flera dynamiska branscher och ett stort utbud av eftergymnasiala utbildningar som spänner från specialiserade utbildningar inom folk- och yrkeshögskolor till globala universitets- och högskoleutbildningar med studerande från hela världen.

Regionen har en dubbel utmaning där regionalfonden skulle kunna möta vissa delar. Den handlar dels om att stärka Skåne-Blekinges konkurrenskraft genom att skapa förutsättningar för fler och växande företag och därigenom fler arbetstillfällen, dels om att främja individers etablering på arbetsmarknaden genom en förbättrad matchning mellan efterfrågan på kompetenser och individers utbildning och kompetens. Det ställer stora krav på vår förmåga till omställning, förnyelse, kvalitet och flexibilitet. Dagens utmaningar är komplexa och kan komma att kräva strukturella förändringar. Utbildningsvalen måste matcha arbetslivets långsiktiga kompetensbehov. Det är nödvändigt för att främja produktivitet, förnyelse och innovationskraft i näringslivet och för att öka sysselsättningen.

Globala utmaningar, teknologiska förändringar och en pågående strukturomvandling innebär att företag, regioner och nationer i allt större utsträckning måste konkurrera med kunskap och kompetens. En förutsättning för det är tillgången till ett såväl starkt som brett och flexibelt utbildningssystem. Regionalfonden kan användas som ett verktyg för att stimulera den senare delen av utbildningssystemet kopplat till forskning, spets och innovation och kompetensförsörjning i näringslivet. Arbetslivets framtida utmaningar kräver ny kompetens och det livslånga lärandet är därför centralt. En högkvalitativ och tillgänglig utbildning är viktig för att skapa förutsättningar för en god utbildningsnivå bland befolkningen, liksom att det finns förutsättningar för människor att kompetensutveckla sig oberoende av hur länge man funnits i arbetslivet eller oavsett yrke.

Utöver kompetensutveckling av anställda och försörjningen av kompetens via utbildningssystem, behöver företag och universitet i regionen attrahera människor som redan har rätt kompetens, som kan tillföra värde i en organisation, så kallade talanger. Talangattraktion innebär ett strukturerat arbete med att attrahera, välkomna, integrera talang och att stärka företags och regionen attraktivitet. Talangattraktion handlar allt som oftast om eftertraktade spjutspetskompetenser inom akademi och näringsliv. Insatser kan också handla om att underlätta etablering i vår region, underlätta för medföljande att komma in i samhället och få jobb, säkra upp fler engelskspråkiga skolplatser eller skapa en plattform för små och medelstora företag som funderar på att rekrytera internationellt.

1.2.3 Marknadskompletterande finansiering

Skåne är fjärde region i Norden vad det gäller att locka riskkapitalinvesteringar och har en lång historia av att få fram innovationer. Sedan 90-talet koncentreras innovationer inom Informations- och kommunikationsteknologi, Life Science och livsmedel- och förpackningsindustrin.

Under 2019 genomförde Tillväxtanalys en rapport om kapitalförsörjningsstrukturerna i Sverige. Rapporten visar att det finns nio regioner (av 92) med en stark finansiell kapitalförsörjningsstruktur. I denna grupp ingår de sydsvenska arbetsmarknadsregionerna Lund och Malmö. Delregionerna Bromölla, Karlskrona, Tomelilla, Ängelholm återfinns i kategorin regioner med svaga kapitalförsörjningsstrukturer och låg funktionalitet. Helsingborg och Kristianstad kategoriseras som underpresterande regioner, vilket innebär att de har många aktörer men en låg funktionalitet. Sammantaget visar kategoriseringen att det finns stora inomregionala skillnader i Sydsverige och att det framförallt är Malmö och Lund som har goda förutsättningar sett till kapitalförsörjningsstrukturer.

Almi Invest Syd har varit den största förmedlaren av riskkapital via ERUF. Almis erfarenhet är att det framförallt råder brist på såddkapital. Ur ett samhällsnyttigt perspektiv är det ett marknadsmisslyckande att det inte finns tillräckligt med privat riskkapital för bolag i tidiga faser (sådd- och startfas). Affärsänglar som investerar i tidiga faser har sällan tillräckligt kapital för att finansiera tillväxtbolagen till positiva kassaflöden eller exit och privata riskkapitalbolag väljer ofta att investera i senare fas (expansionsfas) där den affärsrättsliga och finansiella risken i bolagen är betydligt lägre. En erfarenhet från tidigare finansieringsinstrument i ERUF är att behovet av marknadskompletterande riskkapital i tidiga faser är fortsatt stort i Skåne och Blekinge. Investeringsfokus har under senaste sex åren förflyttats mot ännu tidigare investeringsfaser, huvudsakligen såddfas där behovet av marknadskompletterande kapital är som störst. Finansieringsinstrumentet bedöms som ett fortsatt relevant verktyg för att stärka små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft.

1.2.4 Investeringar i FoU

I Sverige finns en stark koncentration av FoU-medel inom näringslivet. Mer än tre fjärdedelar investeras i någon av de tre storstadsregionerna. I programgeografin finns dock en utmaning med sjunkande privat FoU. Ökade investeringar i FoU har sammantaget en positiv tillväxteffekt som överstiger den enskilda investeringen. Sambandet gäller främst privata investeringar, varför det är svårt för det offentliga att enbart öka sina egna investeringar i FoU för att uppnå denna tillväxteffekt.

Blekinge län uppgår företagens FoU-utgifter till 1,2 procent av näringslivets totala förädlingsvärde, vilket är under riksgenomsnittet på 3,5 procent. I Skåne är andelen också lägre på 3,2 procent. Totalt investerar näringslivet i Blekinge 410 miljoner kronor på FoU-verksamhet, vilket är en drastisk minskning jämfört med 2007. I Skåne uppgår investeringarna till 11,6 miljarder men länet har också haft minskade investeringar sedan 2007. För att möta denna utmaning arbetar det offentliga med att förstärka innovationsmiljöer där investeringar i FoU ska stödja innovationsutveckling och privata investeringar.

De skånska forskningsinstitutionernas snitt för andel sampublicationer med näringslivet ligger i linje med snittet i Norden. Forskningsaktörer i Skåne vinner konkurrensutsatt finansiering främst inom sina starka forskningsområden hälso- och teknikvetenskap. Nationella institut för tillämpad forskning är viktiga för mobilisering och för att attrahera finansiering av samverkan och testbäddar i andra svenska regioner. I Skåne ser vi lägre närvaro av sådana institut, färre testbäddar och lägre volymer av nationell finansiering av samverkansforskning och innovationsprocesser. Dessutom har aktörer i Skåne varit mindre framgångsrika i utlysningar av EU-medel för samverkansforskning och innovation.

1.2.5 Digitalisering

Teknikutvecklingen inom digitalisering är det starkaste pågående globala teknikskiftet. I Skåne finns många företag i framkant av denna utveckling. Samtidigt saknar vi än så länge, liksom hela Europa, stora företag med kapacitet att driva utvecklingen av plattformsteknologier. Detta gör oss ytterligare beroende av världen utanför Europa, framförallt USA. En mer välfungerande och enhetlig europeisk marknad för digitala produkter hade vidare gynnat många företag både i Skåne och Sverige.

Den pågående digitaliseringen av vårt samhälle innebär att företag och andra organisationer utmanar och konkurrerar med varandra med nya affärsmodeller på en större spelplan och på ett mer intensivt sätt. Digitalisering är en utmaning som företag måste möta för att fortsätta vara konkurrenskraftiga, men också en möjlighet för de som hittar rätt i omställningen. Digitaliseringen förändrar företags hela värdekedjor, produktion, försäljning och distribution. Med digitalisering och omställning avses exempelvis IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration.

I Skåne-Blekinge finns företag som är med och driver den tekniska utvecklingen inom digitalisering på områden som 5G och AI. Dessa företag ser vi på som tech- eller IT-bolag och utgör en tydlig specialisering för Skåne-Blekinge. Samtidigt pågår en intensiv utveckling i näringslivet inom i stort sett alla branscher att dra nytta av att integrera och använda den nya digitala tekniken i en större del av verksamheten. Dessa två utvecklingsspår sker parallellt, men verktygen för att stödja respektive spår skiljer sig åt. Finansiering av digitala innovationshubbar kan, beroende på typ av insats, delfinansieras med regionalfondsmedel inom PO1:1 om insatserna riktas mot tech-/IT-företag eller PO1:3 om insatserna riktar sig mot näringslivet bredare och främst små och medelstora företag.

1.2.6 Grön omställning

Samhällets gröna omställning kan vara kostsam för vissa företag medan det kan ge möjligheter för andra företag. Det finns ett globalt behov av bättre och billigare gröna lösningar inom alla samhällssektorer vilket ger upphov till många nya affärsmöjligheter regionalt och globalt. Vindkraftverk och solceller är exempel på branscher som blivit globalt konkurrenskraftiga och som tar allt större marknadsandelar. Liknande utveckling väntas för elbilar som i takt med att batterier blir bättre och billigare väntas börja konkurrera ut fossildrivna fordon inom fem till tio

år. Fortsatt utveckling är nödvändig för att snabba på den gröna omställning genom bättre lösningar och sänkta kostnader samt för att undvika andra utmaningar. Ett exempel på det senare är batteriproduktionen och de utmaningar som finns vid utvinning av vissa metaller.

Många lösningar finns redan idag och kan användas utan allt för stora merkostnader. I vissa fall kan miljömässiga åtgärder även vara lönsamma. Energieffektivisering är ett exempel på en åtgärd som rätt utförd kan ha en kort återbetalningstid. När nya lösningar växer fram på marknaden kan företag behöva stöd i att välja rätt åtgärd. Detta gäller särskilt för åtgärder som har påverkan på större samhällssystem. Ett exempel är elektrifiering av industrin som ofta kräver stärkta elnät och mer elproduktion både lokalt och nationellt.

För grön omställning i näringslivet bör följande delmål i Agenda 2030 prioriteras:

- Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning (delmål Agenda 2030 12.6)
- Hållbar förvaltning och användning av naturresurser (delmål Agenda 2030 12.2)
- Främja hållbara metoder för offentlig upphandling (delmål Agenda 2030 12.7)

1.3 Smart specialisering – tematiska områden

För att möta utmaningarna med låg produktivitet, ogynnsam branschstruktur och sjunkande privat FoU ska insatser koncentreras till tematiska områden som pekas ut i Skåne respektive Blekinges strategier för smart specialisering. Detta är områden där det finns ett produktivt näringsliv samt andra styrkor i programgeografien, men där mer kan göras för att dra nytta av mervärden med den koncentration av kompetenser som utgör grunden för de tematiska områdena. Det är också inom flertalet av dessa områden Skåne-Blekinge har den största potentialen att vara med och ta fram lösningar på dagens och morgondagens hållbarhetsutmaningar.

De utpekade specialiseringsområdena är:

1.3.1 Tech

I Skåne-Blekinge finns ett brett spektrum av företag som säljer digitala hård- och mjukvarulösningar, så kallade tech-företag. Här finns såväl ledande globala bolag som innovativa startups. Verksamheterna sträcker sig från hårdvara och nätverkslösningar, via sensorer och Internet of things, till olika former av digitala applikationer och konsulttjänster. I regionen finns ett avancerat tekniskt kunnande inom deep tech, som bland annat omfattar artificiell intelligens, Internet of things, 5G, bildigenkänning och big data. Ett litet men starkt växande segment är datorspel.

1.3.2 Life Science och hälsa

Området omfattar företag inom utveckling, produktion och distribution av läkemedel och medicinteknik, grundforskning, klinisk forskning samt delar av hälso- och

sjukvården. Näringslivsstrukturen präglas av små forskningsintensiva bolag med långa produktutvecklingsfaser och långt till marknad. Vid lärosätena i Skåne är hälsa och medicin de områden som ligger allra längst fram.

1.3.3 Livsmedel

En betydande del av alla livsmedel som produceras i Sverige kommer från södra Sverige. I regionen finns starka tillgångar inom hela livsmedelssystemet från primärproduktion, via förädling och förpackning, till handel- och konsumentledet samt ett välutvecklat innovationssystem. Det finns en unik koncentration av livsmedelsrelaterad forskning och utbildning och sedan länge goda samarbeten mellan lärosäten, näringsliv och samhälle. Regionen har flera starka forskningsfält med kritisk massa, exempelvis lantbruksvetenskap, biologi, växtforskning och livsmedelsvetenskap. Näringslivet präglas av såväl stora livsmedelsföretag som mindre företag samt innovativa startups. Satsningarna på FoU är dock små på området och utbildningsnivån är relativt låg.

1.3.4 Avancerade material och tillverkningsindustri

Tillverkningsindustrin står för närmre en fjärdedel av förädlingsvärdet, en stor andel av exporten och, trots pågående automatisering och robotisering, för ett stort antal anställda i Skåne-Blekinge. Den avancerade tillverkningsindustrin är en del av tillverkningsindustrin som har högre grad av värdeförädling och ett högre kunskapsinnehåll i de produkter som produceras. Området spänner över flera olika delbranscher, med specifika styrkor, specialisering och koncentration av företag inom bl.a. förpackning, kyla- och ventilationsteknik, kemi, plast och gummi. Det finns kopplingar till forskning inom exempelvis kemi, ingenjörskunskap, förpackning och tillverkning. Forskningen kring material bedöms som den regionalt starkaste inom specialiseringsområdet och på sikt ska kopplingen till European Spallation Source och MAX IV inte underskattas.

1.3.5 Smarta hållbara städer

Smarta hållbara städer grundar sig på en kombination av styrkor, inom flera näringslivsområden och samhällsutmaningar. Inte minst är det ett område där Skånes större städer tydligt uttryckt ambitionen att innovera tillsammans med näringsliv, akademi och civilsamhälle. I näringslivet vilar området framförallt på några av Skånes stora branscher; energi och värme, bygg, fastighet, vatten, avfall och återvinning samt tech/IT. Skåne har en stor byggnadsindustri, som domineras av stora aktörer, med ett relativt lågt kunskapsinnehåll och medelhöga förädlingsvärden. Skåne-Blekinge samt det angränsande Köpenhamnsområdet är starkt inom det branschöverskridande området cleantech, som i mycket överlappar smarta hållbara städer. Inom cleantech bedöms möjligheten till skalbarhet och export som mycket god.

1.3.6 ESS och MAX IV

Området är framtidsinriktat och bygger inte på existerande skånska näringslivsstyrkor. För näringslivet i Skåne är den stora fördelen inte närheten till

avancerade forskningsanläggningar, utan de unika möjligheter som uppstår i kölvattnet av ESS och MAXIV. I anslutning till anläggningarna kommer det över tid utvecklas flertalet kunskapsmiljöer inom life science, materialvetenskap och andra områden som kan ge stora möjligheter för det regionala näringslivet.

1.3.7 Blekinges specialiseringsområden

Visionen i Blekinges innovationsstrategi är att länet ska kännetecknas av ett gott innovationsklimat och stark innovationsförmåga. Under 2020 pågår en förstudie och ett analysarbete i Blekinge för att kartlägga styrkeområden och hinder för tillväxt som länet står inför som underlag för att ta fram en smart specialiseringsstrategi. I den regionala utvecklingsstrategin - Blekingestrategin - från 2018 nämns flera spetsområden i länet dessa innefattar marin teknik, tillämpning av "Internet of Things", energi, materialbearbetning och nya material. Dessa områden är baserade på regionala innovationssatsningar, högskolans forskningsområden samt företagssammansättningen i regionen. I det investeringsfrämjande arbetet i Blekinge är ICT, stamping och marinteknik prioriterade specialiseringsområden. Kapitlet kompletteras med Blekinges styrkeområden när dessa är beslutade.

1.4 Synergier med andra fonder och program

I oktober skickar regeringskansliet ut en partnerskapsöverenskommelse som beskriver EU-fondernas olika inriktningarna och hur de är tänkta att komplettera varandra. Partnerskapsöverenskommelsen går på remiss och när den remissrundan är klar kommer stycket att skrivas klart (slutet av november/början av december).

Regionalfonden har en stark koppling till socialfonden inte minst när det kommer till genomförande på den regionala nivån. Regionerna har ett stort inflytande över utformandet av fonderna och under själva implementeringen. Perioden 2014-2020 har strukturfondspartnerskapet haft en framträdande roll för genomförandet. Förväntningen är att strukturen kommer se ut på liknande sätt 2021-2027. För regionerna är det viktigt att fonderna kompletterar varandra och används på ett ändamålsenligt sätt utifrån den socioekonomiska analys som tagits fram för båda fonderna.

Förslaget till nationellt socialfondsprogram, ESF+, lämnades till Arbetsmarknadsdepartementet våren 2020. Socialfonden ska bidra till politiskt mål 5 Ett mer socialt Europa som följer principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och stöder, arbetet, utbildning, kompetens, social inkludering med mera. Socialfondsprogrammet sätter individen och arbetsmarknaden i centrum. Den regionala handlingsplanen är ett formellt styrande dokument som ska ligga till grund för genomförandet av det nationella socialfondsprogrammet på regional nivå. Regionerna förväntas få det formella erbjudandet att ta fram regionala handlingsplaner vid årsskiftet 20/21.

Landsbygdsprogrammet 2014-2020 innehöll miljöersättningar, ersättning för ekologisk produktion, kompensationsstöd, djurvälståndersättningar, miljöinvesteringar, miljöåtgärder i skogsbruket, kompetensutveckling och rådgivning, företagsstöd, projektstöd, samt stöd till samarbetsprojekt, innovationsprojekt och lokalt ledd utveckling. Den sistnämnda insatsen om lokalt ledd utveckling, med den så kallade Leader-metoden, har även finansierats av havs- och fiskeriprogrammet

samt delar av regional- respektive socialfondsprogrammet. Kommande landsbygdsprogram för 2021-2027 kommer ha mycket starkare inriktning mot jordbruk och miljö än de tidigare programmet. Det är därför viktigt att regionalfonden inkluderar ett landsbygdsperspektiv.

EU-programmet Öresund-Kattegat-Skagerrak (ÖKS) har varit ett viktigt verktyg för att bedriva gränsregionala utvecklingsprojekt i Skåne. ÖKS-programmet för perioden 2021-2027 förväntas omfatta politiskt mål 1, 2, 3 och 4. ÖKS kan fungera som ett viktigt komplement, särskilt för Skåne, för att växla upp ERUF-satsningar i ett gränsregionalt perspektiv. ÖKS-programmet kommer ha en stark koppling till den politiska samarbetsplattformen Greater Copenhagen.

Tabell 1

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering <i>(Max 2 000 tecken per särskilt mål exklusive mellanslag)</i>
1	1	Ökad produktivitet i näringslivet kan nås genom forskning och innovation, det vill säga nya innovativa arbetssätt, utveckling och tillämpning av avancerad teknik som görs till nya produkter och når nya marknader. Genom att förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik i näringslivet kan vi stärka produktivitet, hållbar tillväxt och därigenom öka regionens konkurrenskraft. För att bygga både på befintliga regionala styrkor och där det finns god potential att bidra till att möta de globala hållbarhetsutmaningarna ska dessa insatser fokuseras till Skåne-Blekinges specialiseringsområden. Nyckelområden för insatser är att öka graden av näringslivsinvolvering samt involvering av forskningsinstitut i samverkansforskning, tillämpad forskning samt etablering och utveckling av testbäddar och demonstrationsmiljöer. Särskilt välkommet och prioriterat är aktiviteter, inom dessa områden, som fokuserar på teknik eller tekniköverföring inom miljö- och klimat. När det gäller miljö och klimat bör det påpekas att sådana utmaningar integrerats redan i framtagningen av specialiseringsområden där alla områden, vissa mer än andra, ska bidra till särskilda globala hållbarhetsutmaningar i form av undermål i Agenda 2030.
1	3	Små och medelstora företag (SMF) är avgörande för vår ekonomi. De utgör mer än 99 % av alla europeiska företag och svarar för två tredjedelar av jobben inom den privata sektorn. Motsvarande fördelning gäller även inom Skåne-Blekinge. SMF är ofta mer kreativa och förändringsbenägna vilket bidrar till ökad dynamik och förnyelse av näringslivet. För att nå ökad produktivitet och ökad sysselsättning är växande och konkurrenskraftiga SMF samt återväxten av nya företag avgörande. En förbättrad samverkan mellan SMF och stora företag bidrar också till stärkt konkurrenskraft. Det finns ett behov av marknadskompletterande insatser för att öka små och medelstora företags användning av direkt ekonomiskt stöd

		genom riskkapital och lån för att växa eller växa snabbare. Det kan också handla om förberedande insatser för att göra företag redo för att ta in finansiering. I den pågående samhällsutvecklingen är digitalisering och grön omställning områden där det är avgörande för företag att delta och utvecklas.. Det är en utmaning som företag måste möta för att fortsätta vara konkurrenskraftiga, men också en möjlighet för de som hittar rätt i omställningen. Här finns det behov av kompetenshöjande stöd till SMF. Det finns vidare behov av affärsutvecklingsinsatser direkt till SMF som innefattar kunskap, rådgivning, coachning, nätverk, internationella kontaktytor mm för att öka exportmognaden, stärka internationaliseringsgraden hos SMF. Ett annat prioriterat område handlar om att utveckla och/eller samordna metoder, arbetssätt och samverkan mellan stödjande aktörer inom det företagsfrämjande systemet i syfte att stärka SMFs internationaliseringsförmåga, användning av riskkapital och lån, förmåga till hållbar affärsutveckling och innovationsledning samt att arbeta strategiskt med nya investeringar och FDI. Särskild utveckling kan behövas hos stödstrukturerna för att ge stöd inom digitalisering och grön omställning.
1	4	För att stödja utvecklingen inom regionens specialiseringsområden och för att främja små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft är tillgången till kompetens en viktig faktor. Det särskilda målet 1.4 " Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturuomvandling och entreprenörskap" kommer därför att ingå i båda prioriteringar "Smart specialisering" och "Små och medelstora företag" inom Politisk mål 1. Tillgång till kompetens är en central fråga för att utveckla regionens styrkeområden. Det finns behov av en ökad samverkan mellan utbildningssystemet och näringslivet för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, som lockar sökande och leder till jobb i regionen. Det finns även behov att fördjupa kunskapen om näringslivets kompetensbehov och stärka företagens förmåga i dess kompetensförsörjningsarbete. Över tid är målet att den regionala ekonomin ska växa mer, i form av jobb, och att kompetensen och utbildningsnivån successivt höjs inom relevanta områden. De globala miljö- och klimatutmaningarna ställer stora krav på en hållbar omställning av samhället, vilket både är en utmaning och möjlighet för näringslivet i Skåne-Blekinge. Behovet av en digital omställning har accelererats i Coronapandemins spår. För att möta nya utmaningar och framtida behov på arbetsmarknaden ställs stora krav på vår förmåga till omställning, förnyelse och flexibilitet. För att bidra i den hållbara och digitala omställningen finns ett behov av att tillföra ny kompetens i regionens näringsliv och utveckla stödstrukturer som främjar en sådan utveckling.

2	1	Energieffektiviteten i produktion av tjänster och produkter måste främjas. Företag behöver stöd vid val av åtgärder och vid utveckling av bättre och billigare lösningar. För vissa val behöver större samhällssystem beaktas, exempelvis vid val av värmeslag mellan värmepumpar och fjärrvärme som antingen påverkar försörjningen av el eller av fjärrvärme. Metoder och kunskap behöver utvecklas som bättre matchar företagens behov. För att företag ska kunna utveckla nya lösningar behövs pilotprojekt och i vissa fall regionala nischmarknader.
2	2	Insats av förnybar energi vid produktion av tjänster och produkter måste främjas, så även produktion av förnybar energi. Företag behöver stöd vid val av åtgärder och vid utveckling av bättre och billigare lösningar. För vissa val behöver större samhällssystem beaktas, exempelvis vid val mellan förnybara drivmedel i transportsektorn som ställer olika krav på infrastruktur för tankning och laddning. Metoder och kunskap behöver utvecklas som bättre matchar företagens behov. För att företag ska kunna utveckla nya lösningar behövs pilotprojekt och i vissa fall regionala nischmarknader.
2	5	En mer hållbar användning av vatten vid produktion av tjänster och produkter måste främjas. Företag behöver stöd vid val av åtgärder och vid utveckling av bättre och billigare lösningar samt för att minska konsekvenserna av ett förändrat klimat. För vissa val behöver större samhällssystem beaktas, exempelvis vid val av lösning för vattenrening innan utsläpp. Metoder och kunskap behöver utvecklas som bättre matchar företagens behov. För att företag ska kunna utveckla nya lösningar behövs pilotprojekt och i vissa fall regionala nischmarknader.
2	6	Övergången till en cirkulär ekonomi vid produktion av tjänster och produkter måste främjas. Företag behöver stöd vid val av åtgärder och vid utveckling av bättre och billigare lösningar. För vissa val behöver större samhällssystem beaktas, exempelvis vid val av material som kan recirkuleras. Metoder och kunskap behöver utvecklas som bättre matchar företagens behov. För att företag ska kunna utveckla nya lösningar behövs pilotprojekt och i vissa fall regionala nischmarknader.
2	7	Produktion av tjänster och produkter med mindre påverkan på biologisk mångfald och med mindre föroreningar måste främjas. Företag behöver stöd vid val av åtgärder och vid utveckling av bättre och billigare lösningar samt för att minska konsekvenserna av ett förändrat klimat. För vissa val behöver större samhällssystem beaktas, exempelvis vid val av material som ger lägre påverkan vid produktion och användning. Metoder och kunskap behöver utvecklas som bättre matchar företagens behov. För att företag ska kunna

		utveckla nya lösningar behövs pilotprojekt och i vissa fall regionala nischmarknader. Det senare är särskilt aktuellt för lösningar som främjar grön infrastruktur.
--	--	---

Referens Artikel 17(3)(b)

Kapitel 2 Prioriteringar

2 A Prioriteringar

Referens: Artikel 17.3d i-vi

2.A.1 Namn på prioriteringen

Smart specialisering (PO1.1 och PO1.4)

Kapacitetsuppbyggnad för innovation, ny avancerad teknik samt kapacitetsuppbyggnad för att säkra, utveckla och attrahera kompetens och entreprenörskap inom Skåne-Blekinges tematiska områden/specialiseringsområden.

Små och medelstora företag (PO1.3 och PO1.4)

Stöd och kapacitetsuppbyggnad till stöd för företag, oavsett bransch, inom generiska funktioner samt till ökad användning av ny teknik inom grön omställning och digitalisering.

Grön omställning (PO2.1, 2.2, 2.5, 2.6 och 2.7)

Smart specialisering (PO1.1 och PO1.4)

Prioriteringen *Smart specialisering* handlar om kapacitetsuppbyggnad för innovation och ny avancerad teknik samt kapacitetsuppbyggnad för att säkra, utveckla och attrahera kompetens och entreprenörskap inom Skåne-Blekinges specialiseringsområden.

PO1.1 Förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik

Vad gäller utmaningen med låg produktivitet i regionen bedöms låg privat FoU vara en avgörande hämmande faktor att adressera. Nyckelområden för insatser är att öka graden av näringslivsinvolvering samt involvering av forskningsinstitut i samverkansforskning, tillämpad forskning samt etablering

och utveckling av testbäddar och demonstrationsmiljöer. Särskilt välkommet och prioriterat är aktiviteter, inom dessa områden, som fokuserar på teknik eller tekniköverföring inom miljö- och klimat. När det gäller miljö och klimat bör det påpekas att sådana utmaningar integreras redan i framtagningen av specialiseringsområden där alla områden, vissa mer än andra, ska bidra till särskilda globala hållbarhetsutmaningar i form av undermål i Agenda 2030.

Företag är den gemensamma nämnaren för aktiviteter inom hela detta särskilda mål. Det kan handla om direkt involvering av företag både i utvecklingen och driften av projekt eller kopplas till behov i näringslivet.

Interventionslogiken är baserad på tre olika resultatkedjor där målgrupp och var effekten av projekten ska uppnås.

Huvudsaklig målgrupp i vilken effekt uppnås: näringsliv inom programgeografins specialiseringsområden inom kedja 1 samt forskningsinstitut, stödaktörer för innovation, universitet- och högskolor för kedja 2 och 3.

Huvudsaklig målgrupp för att söka och driva projekt: stödaktörer för innovation och entreprenörskap, kommuner, regioner, forskningsinstitut, universitet och högskolor.

1. **Ökat näringslivsdeltagande inom forskning och innovation i samverkan** (Direkta stöd till företag)

Det finns behov av fler företag som deltar i forskning och innovation i samverkan inom programgeografins specialiseringsområden. Ett mer specifikt behov är att stärka FoU för miljö- och klimatlösningar inom områden såsom koldioxidsnål och cirkulär ekonomi.

Projekt ska här handla om innovationsprocesser som involverar små och medelstora företag (större företag kan även delta). Projekt kan också handla om tekniköverföring från exempelvis forskare och uppfinnare till företag och entreprenörer. Aktiviteter i projekt för direkta stöd till företag kan handla om förmedling av kunskap till företag genom exempelvis rådgivning, coachning eller workshops. Det kan också handla om direkt finansiellt stöd till företagen, exempelvis genom innovationscheckar.

Effekterna av aktiviteterna i dessa projekt mäts genom innovationer i små och medelstora företag eller i privata investeringar som möjliggjorts med hjälp av regionalfondsmedel (och eventuellt annan offentlig finansiering).

UTMANINGAR: Regionen har, särskilt sedan finanskrisen 2008 haft en sjunkande privat FoU, något som riskerar hämma innovation och produktivitet. Låg privat FoU, specifikt inom teknik för miljö- och klimatlösningar, är ett särskilt problem. Innovationskraft och innovativa företag är avgörande för produktiviteten över tid. En viktig faktor och indikator för denna utveckling är hur mycket resurser som satsas på forskning och utveckling (FoU), framförallt i näringslivet. Länkarna mellan hög grad av privat FoU och produktivitet är starka. Detta program ska därför allokera resurser till att stärka innovationsmiljöer och bygga innovationskapacitet som syftar till att öka privat FoU inom Skåne-Blekinges specialiseringsområden. Ett första steg mot att på sikt öka den privata FoU:n är att fler företag deltar i forskning och innovation i samverkan och att företag och kunskapsaktörer utvecklar en starkare kapacitet att arbeta med forskning, innovation och avancerad teknik tillsammans. En särskilt viktig typ av aktör som verkar i gränslandet mellan forskning och näringsliv här är forskningsinstitut.

INTERVENTIONER: Utbyte av kunskap mellan företag, forskningsaktörer genom exempelvis gemensam problemformulering och problemlösning samt öppen innovation och utmaningsdriven innovation.

PRESTATION: Företag som får icke-ekonomiskt stöd via projekt samt företag som samverkar med forskningsinstitut i projektform.

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande företag har fått ökad kunskap och förmåga att utveckla innovationer, innovationsprocesser eller tillämpning av ny teknik, samt att samverka med andra näringslivs- och kunskapsaktörer för att utveckla denna förmåga och kunskap i framtiden.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag deltar i forsknings- och utvecklingsaktiviteter för att skapa ny kunskap eller lösa vetenskapliga eller tekniska problem, vilket på medellång sikt förbättrar den regionala forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: Genom att företag deltar i forskning och innovation i samverkan stärks den regionala innovationskapaciteten och företagets förmåga till att arbeta med FoU, både internt och tillsammans med andra aktörer. En sekundär effekt är att kunskapsaktörer också utvecklar förmåga att driva FoU-satsningar som i högre grad involverar

näringslivet och dess behov. Detta bidrar på lång sikt till EU:s mål om ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling.

2. Forskning och innovation i samverkan med fokus på starkare innovationsmiljöer och kapacitet i innovationssystemet (stöd till utveckling av stödstrukturer)

Regionen har en relativt låg grad av samverkansforskning och tillämpad forskning. Det finns behov ökad närvaro och etablering av forskningsinstitut inom områden som bedömts särskilt starka i regionen (specialiseringsområden). För att på sikt uppnå detta behövs kapacitetsuppbyggnad för samverkansforskning och tillämpad forskning med tydlig näringslivsinvolvering och involvering av forskningsinstitut.

Projekt ska här handla om hur stöd till tekniköverföring kan möjliggöras samt hur varaktiga samarbeten (som inte bara pågår under projektiden) kan etableras, framförallt mellan företag, forskningscentrum, institut och sektorn för högre utbildning. Projekt kan också handla om tekniköverföring, samverkansforskning och innovationsprocesser som specifikt fokuserar på koldioxidsnål och cirkulär ekonomi.

Effekterna av aktiviteterna mäts här på antal användare av stödstruktur samt på stödaktörer som utvecklat produkter, processer och tjänster.

UTMANINGAR: Regionen har, särskilt sedan finanskrisen 2008 haft en sjunkande privat FoU, något som riskerar hämma innovation och produktivitet. Regionen har också en relativt låg grad av samverkansforskning och tillämpad forskning inom starka forsknings- och branschområden. Låg privat FoU, specifikt inom teknik för miljö- och klimatlösningar, är ett särskilt problem. För att stärka innovationsmiljöer och forskning och innovation i samverkan finns ett behov av ökad närvaro och etablering av forskningsinstitut inom specialiseringsområden i Skåne-Blekinge. Det behövs kapacitetsuppbyggnad för samverkansforskning och tillämpad forskning med tydlig näringslivsinvolvering inom regionens specialiseringsområden.

INTERVENTIONER: Organisationer - som syftar till att stödja innovation och näringsliv - utvecklar, testar eller implementerar nya eller förbättrade metoder och arbetssätt för att stötta företag eller organisera samverkansforskning och tillämpad forskning i vilken näringslivet deltar aktivt.

PRESTATION: Organisationer får, genom projekt, stöd för att utveckla metoder, samverkan, arbetssätt, produkter, tjänster och processer.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer omsätter stödet i nya och förbättrade metoder och modeller för att stötta företagens utveckling av nya produkter, tjänster och processer, eller omsätter stödet genom former för att organisera samverkansforskning och tillämpad forskning där näringslivet deltar aktivt.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Framtagna nya och förbättrade metoder och modeller för att stödja utveckling av nya produkter, tjänster och processer implementeras hos organisationer och sprids till fler intressenter vilket, på medellång sikt förbättrar forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Den regionala innovationskapaciteten har stärkts genom forskning och innovation i samverkan och företagens förmåga till att arbeta med FoU, både internt och tillsammans med andra aktörer har ökat. En sekundär effekt är att stödstrukturer stärkt sin förmåga att driva FoU-satsningar som i högre grad involverar näringslivet och dess behov. Detta bidrar på lång sikt till EU:s mål om ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling.

3. Infrastruktur och innovationsmiljöer för forskning och innovation i samverkan (Uppbyggnad av miljöer/infrastruktur)

För att stärka privat FoU i programgeografin finns behov av fler och bättre testbäddar och demonstrationsmiljöer inom områden som bedömts särskilt starka (specialiseringsområden). Nära anknutet till detta kan det finnas behov av infrastruktur för samverkansforskning och tillämpad forskning. Övergripande är en stark näringslivskoppling nödvändig inom programgeografins specialiseringsområden.

Projekt ska här handla om att organisationer saminvesterar i uppbyggnad och utveckling av infrastruktur och miljöer för forskning och innovation. Det kan röra sig om investeringar i både fasta och immateriella tillgångar.

Effekterna av aktiviteterna mäts genom saminvesteringar (i MSEK) samt genom användare av miljön/infrastrukturen.

UTMANINGAR: Regionen har, särskilt sedan finanskrisen 2008 haft en sjunkande privat FoU, något som riskerar hämma innovation och produktivitet. Regionen har också relativt låg grad av samverkansforskning

och tillämpad forskning samt få testbäddar och demonstrationsmiljöer inom starka forsknings- och branschområden.

Som ett led i att på sikt öka den privat FoU finns ett behov av uppbyggnad och utveckling av infrastruktur för samverkansforskning och tillämpad forskning, testbäddar och demonstrationsmiljöer med tydlig näringslivsinvolvering inom programgeografins specialiseringsområden.

INTERVENTIONER: Organisationer samverkar och saminvesterar i uppbyggnad och utveckling av innovationsmiljöer för forskning och innovation inom programgeografins specialiseringsområden.

PRESTATIONER: Investeringar genomförs i infrastruktur för samverkansforskning och tillämpad forskning, testbäddar och demonstrationsmiljöer med tydlig näringslivsinvolvering inom programgeografins specialiseringsområden.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Testbäddar, demonstrationsmiljöer och infrastruktur för samverkansforskning och tillämpad forskning har etablerats för att kunna användas av företag och andra aktörer som ett led i att stärka programgeografins specialiseringsområden.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Tillgängliggjorda miljöer och infrastrukturer som används av företag och andra aktörer har lett till förbättrad forsknings- och innovationskapacitet och användningen av avancerad teknik.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Den regionala innovationskapaciteten har stärkts genom etablering och utveckling av infrastruktur för samverkansforskning och tillämpad forskning, testbäddar och demonstrationsmiljöer med tydlig näringslivsinvolvering inom programgeografins specialiseringsområden.

Företagens förmåga i att arbeta med FoU, både internt och tillsammans med andra aktörer har ökat. Detta bidrar på lång sikt till EU:s mål om ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling.

PO1.4 Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap

För att adressera utmaningen med brist på kvalificerad arbetskraft inom specialiseringsområden i Skåne-Blekinge behövs närmare samverkan mellan utbildningsaktörer och näringslivet. Detta behövs både för att fördjupa kunskapen om behoven och se över de verktyg som kan användas för att möta dem.

Tillgång till kompetens är en central fråga för att utveckla regionens specialiseringsområden. Det finns behov av en ökad samverkan mellan utbildningssystemet och näringslivet för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, som lockar sökande och leder till jobb i regionen. Det finns även behov att fördjupa kunskapen om näringslivets kompetensbehov och stärka företagens förmåga i dess kompetensförsörjningsarbete. Det finns även ett behov

av ett stärkt och ökat entreprenörskap och företagsamhet i hela regionen, som i förlängningen leder till nya och utvecklingsbara företag.

Det särskilda målet delas in i två områden inom prioriteringen Smart specialisering:

1. Säkra långsiktig kompetensförsörjning till Skåne och Blekinges specialiseringsområden
2. Främja ökat entreprenörskap

Det första området återkommer i båda resultatkedjorna nedan, direkta stöd till företag och utveckling av stödstrukturer, medan området entreprenörskap enbart återkommer under resultatkedjan utveckling av stödstrukturer.

1. Målgrupper

Huvudsaklig målgrupp i vilken effekt uppnås: Inom resultatkedja 1 "Direkta stöd till företag" är den huvudsakliga målgruppen näringsliv inom programgeografins specialiseringsområden. Inom resultatkedja 2 "Utveckling av stödstrukturer" är den huvudsakliga målgruppen offentliga organisationer, företags- och innovationsfrämjande aktörer och utbildningsaktörer.

Huvudsaklig målgrupp för att söka och driva projekt: myndigheter, kommuner, regioner, företags- och innovationsfrämjande aktörer, universitet, högskolor och andra utbildningsaktörer.

2. Direkta stöd till företag

Projekt kan här handla om förmedling av kunskap, kompetensutveckling, rådgivning och coachning med mera riktade mot SMF, dels utifrån företagets inriktning dels utifrån tvärgående frågor som utveckling av kompetensförsörjningsarbete och entreprenörskap. Effekterna mäts här på att företag investerar i sitt kompetensförsörjningsarbete och att personal genomgår vidareutbildning.

Resultatkedjor inom område 1: Säkra långsiktig kompetensförsörjning till Skåne och Blekinges specialiseringsområden

1a. Stärkt kompetens inom specialiseringsområden

UTMANING: Globala utmaningar, teknologiska förändringar och en pågående strukturomvandling innebär att företag, regioner och nationer i allt större utsträckning måste konkurrera med kunskap och kompetens. Tillgång på kompetens blir en konkurrensfördel och kompetensbrist en stor utmaning för att kunna bibehålla och utveckla regionens näringsliv, forsknings- och innovationsmiljöer inom regionala specialiseringsområden. Inom starka näringslivsområden i Skåne-Blekinge kan det konstateras att det redan idag

råder kompetensbrist inom vissa yrkesgrupper som inte matchas av tillgänglig arbetskraft. Kompetensbrist blir därmed ett tillväxthinder, vilket framgår av undersökningar som genomförs av Tillväxtverket.

INTERVENTION: Förmedling av kunskap till SMF, till exempel genom utbildning och kompetensutvecklingsinsatser för att, utifrån behov, stärka företagens kompetens inom centrala områden. Med centrala områden avses stärkt kompetens i företagets kärnverksamhet samt i stödjande områden t.ex. tekniska kunskaper, ledningskunskaper, entreprenöriella kunskaper, gröna kunskaper.

PRESTATION: Företag får stöd via projekt för att stärka och tillföra kompetens hos ledning och personal inom centrala områden för företagens utveckling.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får ökad kunskap och ökade färdigheter inom centrala områden för företagens utveckling.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag kan, genom ökad kunskap och ökade färdigheter inom centrala områden, utveckla arbetssätt, processer, produkter och/eller tjänster, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Deltagande företag har, genom utvecklade arbetssätt, processer, produkter och/eller tjänster, en positiv utveckling sett till produktivitet och sysselsättning, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1b. Stärkt kompetensförsörjningsarbete inom specialiseringsområden

UTMANING: Inom starka näringslivsområden i Skåne-Blekinge kan det konstateras att det redan idag råder kompetensbrist inom vissa yrkesgrupper som inte matchas av tillgänglig arbetskraft. Kompetensbrist blir därmed ett tillväxthinder, vilket framgår av undersökningar som genomförs av Tillväxtverket. Tillgång till kompetens är en central fråga för att utveckla regionens styrkeområden. Det finns behov av en ökad samverkan mellan utbildningsaktörer/utbildningssystemet och näringslivet för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, som lockar sökande och leder till jobb i regionen. Ytterligare en utmaning i detta sammanhang är att det finns svårigheter att identifiera näringslivets kompetensbehov på kort, men kanske framförallt på lång sikt.

INTERVENTION: Förmedling av kunskap, rådgivning, coachning med mera för att öka SMF:s förmåga i dess strategiska kompetensförsörjningsarbete, vilket t.ex kan innefatta frågor som planeringen och tillhandahållande av utbildning inom företag, utveckling av rekryteringsprocesser, främja breddad rekrytering, attraktiv arbetsgivare.

PRESTATION: Företag får stöd via projekt för att stärka och tillföra kompetens hos ledning och personal i strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får ökad kunskap och ökade färdigheter i strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag kan, genom ökad kunskap och ökade färdigheter i strategiskt kompetensförsörjningsarbete, ta ett ökat ansvar för den egna kompetensförsörjningen genom att utveckla arbetssätt, processer, strategier och planer för det strategiska kompetensförsörjningsarbetet, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Deltagande företag har stärkt förmågan att attrahera, rekrytera och behålla personal som gör att företagens tillgång till kompetens förbättras, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

3. Utveckling av stödstrukturer

Projekt kan här fokusera på att utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt för att stärka kompetensförsörjningsarbetet i regionens styrkeområden, säkra kompetens till regionens näringsliv och forsknings- och innovationsmiljöer, öka attraktiviteten för utbildningar och arbete inom specialiseringsområden och främja färdigheter och öka intresset för entreprenörskap. Effekterna mäts på användandet av den nya eller utvecklade stödstrukturen.

Resultatkedjor inom område 1: Säkra långsiktig kompetensförsörjning till Skåne och Blekinges specialiseringsområden

1a. Stärkt kompetens inom specialiseringsområden

UTMANING: Globala utmaningar, teknologiska förändringar och en pågående strukturomvandling innebär att företag, regioner och nationer i allt större utsträckning måste konkurrera med kunskap och kompetens. Tillgång på kompetens blir en konkurrensfördel och kompetensbrist en stor utmaning för att kunna bibehålla och utveckla regionens näringsliv, forsknings- och innovationsmiljöer inom regionala specialiseringsområden. Inom starka näringslivsområden i Skåne-Blekinge kan det konstateras att det redan idag råder kompetensbrist inom vissa yrkesgrupper som inte matchas av tillgänglig arbetskraft. Kompetensbrist blir därmed ett tillväxthinder, vilket framgår av undersökningar som genomförs av Tillväxtverket. Det finns behov av en ökad samverkan mellan utbildningsaktörer/utbildningssystemet och näringslivet för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, som lockar sökande och leder till jobb i regionen.

INTERVENTION: Utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt för att säkra kompetens till regionens näringsliv och forsknings- och innovationsmiljöer, till exempel utveckling och tillgängliggörande av olika former av utbildningar, uppdragsutbildningar och kompetensutveckling och utveckla strukturer för att attrahera talang och spetskompetens inom regionens specialiseringsområden.

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan

och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att säkra kompetens till regionens näringsliv och forsknings- och innovationsmiljöer. **EFFEKT PÅ KORT SIKT:** Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan

och arbetssätt för att säkra kompetens till regionens näringsliv och forsknings- och innovationsmiljöer. Metoder, samverkan och arbetssätt testas, och vidareutvecklas.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer kan, genom ökad kunskap och förmåga, utveckla hållbara stödstrukturer för att säkra kompetens till regionens näringsliv och forsknings- och innovationsmiljöer. Stödstrukturerna implementeras och vidareutvecklas i en kontinuerlig läroprocess och

används av företag och organisationer, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturuomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Användandet av stödstrukturer bidrar till stärkt kompetensförsörjning inom regionens specialiseringsområden, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1b. Stärkt kompetensförsörjningsarbete inom specialiseringsområden

UTMANING: Inom starka näringslivsområden i Skåne-Blekinge kan det konstateras att det redan idag råder kompetensbrist inom vissa yrkesgrupper som inte matchas av tillgänglig arbetskraft. Kompetensbrist blir därmed ett tillväxthinder, vilket framgår av undersökningar som genomförs av Tillväxtverket. Tillgång till kompetens är en central fråga för att utveckla regionens styrkeområden. Det finns behov av en ökad samverkan mellan utbildningsaktörer/utbildningssystemet och näringslivet för att utveckla utbildningar som matchar näringslivets behov, som lockar sökande och leder till jobb i regionen. Ytterligare en utmaning i detta sammanhang är att det finns svårigheter att identifiera näringslivets kompetensbehov på kort, men kanske framförallt på lång sikt.

INTERVENTION: Utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt för att stärka det strategiska kompetensförsörjningsarbetet i regionens specialiseringsområden, till exempel insatser för att stärka regionala strukturer för att identifiera kompetensbehov inom regionala specialiseringsområden, utveckla kompetensförsörjningsinsatser, skapa öppna plattformar för lärande, kunskapsspridning och kompetensutveckling. **PRESTATION:** Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att stärka det strategiska kompetensförsörjningsarbetet i regionens specialiseringsområden.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt för att stärka det strategiska kompetensförsörjningsarbetet i regionens specialiseringsområden. Metoder, samverkan och arbetssätt testas, och vidareutvecklas.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer kan, genom ökad kunskap och förmåga, utveckla hållbara stödstrukturer som bidrar till att stärka det strategiska kompetensförsörjningsarbetet inom Skåne och Blekinges specialiseringsområden. Stödstrukturerna implementeras och vidareutvecklas i en kontinuerlig lärprocess och används av företag och organisationer, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Användandet av stödstrukturer bidrar till stärkt kompetensförsörjning inom regionens specialiseringsområden, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1c. Stärkt attraktivitet för utbildning och arbete inom specialiseringsområden

UTMANING: För att säkra långsiktig kompetensförsörjning till regionens specialiseringsområden, är ytterligare en dimension att det inte enbart utbud på utbildningar och efterfrågan på kompetens hos arbetsgivarna som styr individens studie- och yrkesval. Detta påverkas i stor del av olika former av kön, bakgrund, sociala normer, sammanhang och föreställningar. Det är en utmaning att inte tillräckligt många väljer att studera utbildningar som efterfrågas på arbetsmarknaden samtidigt som antalet utbildade i mindre efterfrågade utbildningar ökar. Det finns därför ett behov att på kort och lång sikt jobba med att öka attraktiviteten för utbildning och arbete inom regionen specialiseringsområden.

INTERVENTION: Utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt för att öka attraktiviteten för utbildningar (bl.a. STEAM*-utbildningar) och arbete inom specialiseringsområden. Detta kan även innefatta mer långsiktiga strukturpåverkande insatser som påverkan av attityder för ungas studie- och yrkesval och arbetsgivares rekryteringsval.

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att öka attraktiviteten för utbildning och arbete inom regionala specialiseringsområden.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt för att öka attraktiviteten för utbildning och arbete inom regionala specialiseringsområden. Metoder, samverkan och arbetssätt testas, och vidareutvecklas.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer kan, genom ökad kunskap och förmåga, utveckla hållbara stödstrukturer för att öka attraktiviteten för utbildning och arbete inom regionala specialiseringsområden. Stödstrukturerna implementeras och vidareutvecklas i en kontinuerlig lärprocess och används av företag och organisationer, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Användandet av stödstrukturer bidrar till ökad attraktivitet för utbildning och arbete inom regionens specialiseringsområden,

vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1d. Stärkt entreprenöriell upptäckarprocess inom specialiseringsområden

UTMANING: Smart specialisering är en dynamisk process som delvis styrs ovanifrån genom att regionalt utvecklingsansvariga i bred samverkan med länets aktörer pekar ut prioriterade områden och en riktning för ekonomisk omvandling inom dessa. Samtidigt drivs processen underifrån genom att de investeringar som genomförs inte är på förhand givna utan uppstår i ett brett samspel mellan regionala aktörer som från sina olika perspektiv ser en mångfald av lösningar och möjligheter att bidra till den önskade utvecklingen (den så kallade entreprenöriella upptäckarprocessen, EDP). Det är en utmaning att få detta arbete att drivas framåt och vidareutvecklas utifrån regionala förutsättningar och bygga upp arbetssätt som kan hantera olika yttre förändringar som uppstår under arbetets gång. Det finns därför ett behov av att utveckla stödstrukturer för att stärka den entreprenöriella upptäckarprocessen.

INTERVENTION: Utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt för att utveckla den entreprenöriella upptäckarprocessen som en del i utvecklingen av smart specialisering och de regionala specialiseringsområdena, t.ex. genom kunskapshöjning och gemensam vidareutveckling och anpassning av metoden utifrån regionala förutsättningar, tillsammans med aktörer i det företags- och innovationsfrämjande systemet, t.ex. klusterorganisationer, forskningsinstitutioner/lärosäten, innovationsplattformar/hubbar, testbäddar och demonstratörer.

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att utveckla den entreprenöriella processen.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt för att utveckla den entreprenöriella processen. Metoder, samverkan och arbetssätt testas, och vidareutvecklas.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer kan, genom ökad kunskap och förmåga, utveckla hållbara stödstrukturer för att utveckla den entreprenöriella processen i syfte att ständigt utveckla och utvärdera regionens specialiseringsområden. Stödstrukturerna implementeras och vidareutvecklas i en kontinuerlig lärprocess och används av företag och organisationer, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Användandet av stödstrukturer bidrar till en ständig utveckling och utvärdering av regionens specialiseringsområden, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

Resultatkedjor inom område 2: Främja ökat entreprenörskap

Stärkt entreprenörskap

UTMANING: En utmaning är att det finns stora inomregionala skillnader i företagandet i Skåne-Blekinge som påverkar regionens tillväxt och konkurrenskraft samt förmåga att främja innovation. Nyföretagandet skiljer sig kraftigt mellan Skåne och Blekinge. Den långsiktiga trenden är att Skåne har ett relativt högt nyföretagande, medan Blekinge ligger på relativt låg nivå jämfört med riket. Även andelen sysselsatta som försörjer sig som företagare följer samma mönster på länsnivå, men skiljer sig på kommunnivå.

Nyföretagandet tenderar att vara högst i större städer och kranskommuner, medan andelen som försörjer sig på företagande oftast är större utanför de större städerna. Det finns ett behov av ett stärkt och ökat entreprenörskap i hela regionen, som i förlängningen leder till nya och utvecklingsbara företag.

INTERVENTION:

Utveckla, testa och/eller implementera metoder, samverkan och/eller arbetssätt i det företags- och innovationsfrämjande systemet för att främja ökat entreprenörskap t.ex. skapa förutsättningar för fler entreprenörer, t.ex. studenter, forskare eller intraprenörer som tar steget och blir entreprenör som startar nya företag. Det kan även innefatta insatser för att förbättra attityderna till företagande och stärka färdigheter för unga, kvinnor, personer med utländska bakgrund.

PRESTATION:

Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att främja ökat entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ KORT SIKT:

Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan

och arbetssätt för att främja ökat entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

Metoder, samverkan och arbetssätt testas, och vidareutvecklas.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT:

Deltagande organisationer kan, genom ökad kunskap och förmåga, utveckla hållbara stödstrukturer som ökat färdigheterna för att främja ökat entreprenörskap i Skåne och Blekinge. Stödstrukturerna implementeras och vidareutvecklas i en kontinuerlig läroprocess och används av företag och organisationer, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT:

Användandet av stödstrukturer bidrar till ökat entreprenörskap i Skåne och Blekinge, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

Små och medelstora företag (PO1.3 och PO1.4)

Prioriteringen Små och medelstora företag fokuserar på stöd och kapacitetsuppbyggnad som stöd för tillväxtföretag, oavsett bransch,-samt till ökad användning av ny teknik och kunskap inom grön omställning och digitalisering.

PO1.3 Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft

Skåne-Blekinge präglas av låg produktivitet samt låg sysselsättningsgrad och genom att fokusera på att förbättra de små och medelstora företagens konkurrenskraft vill vi arbeta mot denna utmaning. Vi vet att små och medelstora företag idag utgör mer än 90% av alla företag i programområdet och svarar för två tredjedelar av jobben inom privat sektor. Fler konkurrenskraftiga små och medelstora bolag leder därmed även indirekt till fler sysselsatta. Genom insatser för att stärka företagens kompetens inom bl.a. hållbar affärsutveckling, innovation och internationaliseringsförmåga vill PO1.3 bidra till ökad produktivitet.

I den pågående samhällsutvecklingen har grön omställning och digitalisering visat sig vara två områden där det är avgörande att företag har en förmåga att utvecklas och anpassa sin verksamhet. Dessa två trender kan vara en utmaning men också en potentiell konkurrensfördel för företag som utvecklar sina affärsidéer och arbetssätt i rätt riktning. Här finns det behov av kompetensutveckling och direkta stöd till framförallt små företag.

Det finns även ett behov av insatser för att öka små och medelstora företags användning av marknadskompletterande riskkapital och lån som ett medel för att växa eller växa snabbare.

Interventionslogiken i PO1.3 är baserad på två olika resultatkedjor där huvudsaklig målgrupp och var effekten av projekten ska uppnås tydliggörs.

Huvudsaklig målgrupp i vilken effekt uppnås: små och medelstora företag inom programgeografin för kedja 1 samt stödaktörer för affärsutveckling, innovation, export- och investeringsfrämjande, kommuner, regioner för kedja 2.

Huvudsaklig målgrupp för att söka och driva projekt: företagsfrämjande stödaktörer för innovation, export och investeringsfrämjande, kommuner, regioner, myndigheter, ideella/idéburna organisationer.

1. Direkta stöd till företag

Projekt här handlar om affärsutvecklingsinsatser riktade till SMF som innefattar kunskap, rådgivning, coaching, nätverk, internationella kontaktytor mm för att stödja SMF att stärka sin förmåga att konkurrera och växa. Det kan också handla om direkta ekonomiska stöd genom marknadskompletterande riskkapital eller lån samt om förberedande insatser för att göra företag redo för att ta in finansiering. Vidare kan insatser handla om förmedling av kunskap, rådgivning, coaching m.m. för att få förbättrad

tillgång till globala marknader och internationella värdekedjor, få stöd för grön omställning och digitalisering i små och medelstora företag.

Effekterna av aktiviteterna i dessa projekt mäts genom ökad kompetens i små och medelstora företag eller i privata investeringar som möjliggjorts med hjälp av regionalfondsmedel.

1.1 Stärka SMF - riskkapital/ marknadskompletterande finansiering (Direkt stöd till företag)

UTMANINGAR: Det finns ett marknadskompletterande finansieringsbehov hos företag i tidiga skeden i regionen. En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start och tillväxt av företag och det finns en utmaning i Skåne-Blekinge då det saknas volym av marknadskompletterande riskkapital. Delar av regionen har svaga kapitalförsörjningsstrukturer och finansiella aktörer med låg funktionalitet vilket innebär stora inomregionala skillnader i nyttjandet av riskkapital, extern finansiering. Flera företag saknar erfarenhet och/eller förmåga att ta in externt kapital i sina företag, vilket leder till att företag riskerar att förbise möjligheter till tillväxt och expansion som i sin tur leder till att regionen går miste om potentiella arbetstillfällen, skatteintäkter osv.

Behov av marknadskompletterande riskkapital till företag i tidiga skeden i en större del av regionen. Detta ska genomföras genom saminvesteringar med privata finansiärer vilket bidrar till att stärka den regionala strukturen för kapitalförsörjning. Behov av kompletterande insatser för att stärka små och medelstora företags finansiella kunnande och investeringsförmåga. Detta inbegriper kunskap om finansiering, finansieringsprocesser, investeringsbarhet, riskvärdering.

INTERVENTIONER: Direktinvesteringar tillsammans med privat kapital. Förmedling av kunskap, rådgivning, coachning mm som stöd till SMF att öka förmåga till förberedelser för extern finansiering.

PRESTATIONER: Företag får ekonomiskt stöd eller riskkapital via projekt.

Företag får icke-ekonomiskt stöd via projekt

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får riskkapital som möjliggör att företaget investerar och växer. Deltagande företag är redo att ta in externa medel i form av framförallt riskkapital och lån.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag fortsätter växa utöver den tillväxt som möjliggjorts direkt av riskkapital genom finansieringsinstrumentet, vilket bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: Fler företag som genom marknadskompletterande kapital växer, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1.2 Stärka SMF - stöd till internationalisering, export och investeringsfrämjande (Direkt stöd till företag)

UTMANINGAR: Utmaningen kopplad till internationalisering av små och medelstora företag ser olika ut inom Skåne-Blekinge. Skåne utmärks nationellt av det stora antalet småföretag som exporterar (60% av skånsk export) dock med ett relativt lågt totalt exportvärde som motsvarar ca 8 procent av Sveriges totala export. Det finns en betydande branschbredd hos de företag som exporterar från Skåne jämfört med Blekinge. De stora företagens betydelse för Blekinge understryks av att varuexporten i huvudsak drivs av företag med mer än 250 anställda. En stark utveckling hos dessa företag bidrar till att Blekinges export per capita är den näst högsta i landet samtidigt som antalet exporterande företag har minskat. Det finns därför ett behov av att öka exportförmågan och internationaliseringsnivån hos SMF för att minska sårbarheten och möjliggöra internationell konkurrenskraft. En stor andel av Skåne-Blekinges export sker från utländskt ägda företag. Det är av stor betydelse att förbättra Skåne-Blekinge attraktivitet som investeringsplats för internationella investeringar och för tillväxt av utlandsägda företag i regionen. Utländska investeringar bidrar till regionens tillväxt och sysselsättning men även kompetens, kapital och nätverk som ger positiva effekter för regionens näringsliv.

Behov Fler SMF i programområdet som är internationaliserade i högre grad. Fler exporterande företag som bidrar till ökad BRP. Fler företag som etablerar sig och investerar i Skåne-Blekinge. Skåne – ytterligare öka antalet företag som exporterar. Avsaknad av ankarföretag – fortsatt vikt få fler företag att etablera sig i regionen. Blekinge – minska sårbarheten av beroende av få stora företag, arbetsgivare som står för exportvärdena.

INTERVENTIONER: Förmedling av kunskap, rådgivning, coachning, nätverk, internationella kontaktytor mm för att öka exportmognaden och stärka internationaliseringsgraden hos små och medelstora bolag.

PRESTATIONER: Företag får icke-ekonomiskt stöd via projekt

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får ökad kunskap och förmåga att öka internationaliseringsgraden i bolaget och påbörja eller öka sin export till nya marknader.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag etablerar sig på nya marknader och ökar sin export samt internationella tillväxt, vilket bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: Fler företag som växer internationellt, vilket bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1.3 Stärka SMF - stöd till digitalisering (Direkt stöd till företag)

UTMANINGAR: Omvärldsförändringar går allt snabbare och drivs på av den digitala utvecklingen. Näringslivets förmåga att möta omvärldsförändringar behöver stärkas. Hur företag använder ny teknik är avgörande för en positiv struktumvandling. Den pågående digitaliseringen av vårt samhälle innebär att företag och organisationer utmanar och konkurrerar med nya affärsmodeller på en större spelplan och på ett mer intensivt sätt. Digitalisering är en utmaning som företag måste möta för att fortsätta vara konkurrenskraftiga, men också en möjlighet för de som hittar rätt i en digital omställning. Fördjupad kunskap om digitaliseringens möjligheter och förmåga att utnyttja digital teknik skapar ökad konkurrenskraft och nya affärsmöjligheter. Digitaliseringen förändrar företagens hela värdekedjor, produktion, försäljning och distribution. Med digitalisering och omställning avses exempelvis IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration.

I Skåne-Blekinge finns företag som är med och driver den tekniska utvecklingen inom digitalisering på områden som 5G och AI vilka utgör en tydlig specialisering för Skåne-Blekinge. Samtidigt pågår en intensiv utveckling i det breda näringslivet inom i stort sett alla branscher i att dra nytta av att använda den nya digitala tekniken i en större del av verksamheten.

Behov. Fler små och medelstora företag i programområdet som digitaliseras i högre grad och därmed stärker sin digitala omställningsförmåga och konkurrenskraft.

INTERVENTIONER: Förmedling av kunskap, rådgivning, coachning, nätverk mm för att öka digitaliseringsgraden och stärka förmågan till digital omställning hos små och medelstora bolag.

PRESTATIONER: Företag får icke-ekonomiskt stöd via projekt

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får ökad kunskap och förmåga att öka digitaliseringsgraden i bolaget och lära sig nya eller utvecklade processer och affärsmodeller baserade på ny digital teknik.

Deltagande företag investerar i att digitalisera sin verksamhet.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag implementerar nya eller utvecklade processer eller affärsmodeller baserade på ny digital teknik och stärker sin digitala omställningsförmåga. Deltagande företag har digitaliserat sin verksamhet. Detta bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: Fler företag som stärker sin digitala omställningsförmåga, vilket bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

1.4 Stärka SMF genom stöd till innovation och affärsutveckling (Direkt stöd till företag)

UTMANINGAR: Omställnings- och innovationsförmågan skiljer sig kraftigt åt inom regionen. Globala utmaningar, teknologiska förändringar och en pågående strukturomvandling innebär att företag i allt större utsträckning måste konkurrera med kunskap och kompetens. Små och medelstora företags förmåga att utveckla innovativa lösningar och ha förmåga att ställa om till en skiftande omvärld och förändrade konsumtionsmönster och efterfrågan är avgörande för att kunna skapa tillväxt.

Skåne har utmaningar med låg produktivitet, sjunkande investeringar i privat forskning och utveckling (FoU), strukturomvandling med färre stora bolag och kompetensförsörjning. I Skåne finns också olika utvecklingsmönster och branschstruktur i olika delar av regionen. Parallellt med produktivitsutmaningen står vi globalt inför en hållbarhetsutmaning. Det är därför avgörande att en ökning i produktivitet och tillväxt inte åtföljs av en ökad belastning på den globala hållbarheten.

INTERVENTIONER: Förmedling av kunskap, rådgivning, coachning mm som stöd för innovation och tillväxt i bolagen. Det kan exempelvis handla om innovationsledning och affärsutveckling.

PRESTATION: Företag får icke ekonomiskt stöd via projekt.

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får ökad kunskap och förmåga att utveckla innovativa och hållbara produkter och tjänster, nya affärsmodeller och stärka sin resiliens.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag implementerar nya eller utvecklade innovativa processer eller hållbara affärsmodeller och blir mer resilienta och konkurrenskraftiga, vilket bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: Fler företag som stärker sin innovativa förmåga att växa hållbart och bli mer resilienta, vilket bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

2. Utveckling av stödstrukturer

Projekt inom detta område handlar om att utveckla och/eller samordna metoder, samverkan och arbetssätt mellan aktörer inom stödsystemet för affärsutveckling, innovation samt export- och investeringsfrämjande. Syftet är bl.a. att stärka små och medelstora företags tillväxt och internationaliseringsförmåga, användning av riskkapital och lån, bidra till affärsutveckling och stärkt utvecklingsförmåga samt att arbeta strategiskt med nya investeringar och FDI. Särskild utveckling kan behövas inom stödstrukturerna för stöd inom digitalisering och grön omställning.

Effekterna av aktiviteterna mäts på antal användare av stödstruktur samt på stödaktörer som utvecklat metoder, processer och tjänster.

2.1 Stärka SMF genom riskkapital och marknadskompletterande finansiering (utveckling av stödstrukturer)

UTMANINGAR: Det finns ett marknadskompletterande finansieringsbehov till företag i tidiga skeden i regionen. En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start och tillväxt av företag och det finns en utmaning i Skåne-Blekinge då det saknas volym av marknadskompletterande riskkapital. Delar av regionen har svaga kapitalförsörjningsstrukturer och finansiella aktörer med låg funktionalitet vilket innebär stora inomregionala skillnader i nyttjandet av riskkapital, extern finansiering. Flera företag saknar erfarenhet och/eller förmåga att ta in externt kapital i sina företag, vilket leder till att företag riskerar att förbise möjligheter till tillväxt och expansion som i sin tur leder till att regionen går miste om potentiella arbetstillfällen, skatteintäkter osv. Detta mynnar ut i ett behov av kompletterande insatser för att stärka små och medelstora företags finansiella förmåga kring att ta upp externt kapital för att växa. Detta inbegriper kunskap om finansiering, finansieringsprocesser, investeringsbarhet och riskvärdering.

INTERVENTIONER: Utveckla metoder, samverkan och arbetssätt hos stödaktörer i syfte att stärka små och medelstora företags finansiella kunnande och investeringsförmåga. Detta inbegriper kunskap om finansiering, finansieringsprocesser, investeringsbarhet, riskvärdering.

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att öka små och medelstora företags finansiella kunnande.

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla produkter, tjänster och processer.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer utvecklar produkter, tjänster och processer. Stödstrukturer används av företag i syfte att ökar sin tillväxt och finansiella kunnande. Detta bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: Den regionala strukturen för riskkapital är stärkt vilket bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

2.2 Stärka SMF - stöd till internationalisering, export- investeringsfrämjande (Utveckling av stödstrukturer)

UTMANINGAR: Svensk export är avgörande för Sveriges kon Behov av att öka exportförmågan och internationaliseringsnivån hos SMF för att minska sårbarheten och möjliggöra internationell konkurrenskraft. En stor andel av Skåne-Blekinges export sker från utländskt ägda företag. Det är av stor betydelse att förbättra Skåne-Blekinge attraktivitet som investeringsplats för internationella investeringar och för tillväxt av utlandsägda företag i regionen

Behov Fler SMF i programområdet som är internationaliserade i högre grad. Fler exporterande företag som bidrar till ökad BRP. Fler företag som etablerar sig och investerar i Skåne-Blekinge.

Bättre samverkan mellan stödaktörer inom internationalisering för att i enlighet med Sveriges Export och investeringsstrategi bistå fler företag att stärka sin internationaliseringsgrad och öka sin export.

INTERVENTIONER: Utveckla och samordna metoder, samverkan och arbetssätt hos export- och investeringsfrämjande aktörer i syfte att stärka internationaliseringsförmågan och öka exportkompetensen hos SMF.

Arbeta strategiskt med nya investeringar och FDI

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att stärka internationaliseringsförmåga och öka exportkompetens hos SMF samt arbeta strategiskt med internationella investeringar.

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer implementerar metoder, samverkan och arbetssätt. Stödstrukturerna används av företag i syfte att ökar sin internationella tillväxt och konkurrenskraft. Detta bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: En stärkt regional struktur och samverkan för att arbeta för företags internationalisering bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

2.3 Stärka SMF - stöd till digitalisering (Utveckling av stödstrukturer)

UTMANINGAR: Omvärldsförändringar går allt snabbare och drivs på av den digitala utvecklingen. Näringslivets förmåga att möta omvärldsförändringar behöver stärkas. Hur företag använder ny teknik är avgörande för en positiv strukturomvandling. Den pågående digitaliseringen av vårt samhälle innebär att företag och organisationer utmanar och konkurrerar med nya affärsmodeller på en större spelplan och på ett mer intensivt sätt. Digitalisering är en utmaning som företag måste möta för att fortsätta vara konkurrenskraftiga, men också en möjlighet för de som hittar rätt i en digital omställning. Fördjupad kunskap om digitaliseringens möjligheter och förmåga att utnyttja digital teknik skapar ökad konkurrenskraft och nya affärsmöjligheter. Digitaliseringen förändrar företagens hela värdekedjor, produktion, försäljning och distribution. Med digitalisering och omställning avses exempelvis IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration.

I Skåne-Blekinge finns företag som är med och driver den tekniska utvecklingen inom digitalisering på områden som 5G och AI vilka utgör en

tydlig specialisering för Skåne-Blekinge. Samtidigt pågår en intensiv utveckling i det breda näringslivet inom i stort sett alla branscher i att dra nytta av att använda den nya digitala tekniken i en större del av verksamheten.

Behov. Fler små och medelstora företag i programområdet som digitaliseras i högre grad och därmed stärker sin digitala omställningsförmåga och konkurrenskraft.

INTERVENTIONER: Utveckla metoder, samverkan och/eller arbetssätt i det företags- och innovationsfrämjande systemet för att stödja SMF

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att stärka digitaliseringsgrad och digital omställningsförmåga hos SMF.

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer implementerar metoder, samverkan och arbetssätt. Stödstrukturerna används av företag i syfte att öka sin digitaliseringsgrad och digitala omställningsförmåga. Detta bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: En stärkt regional struktur och samverkan för att arbeta för företags digitala omställningsförmåga bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

2.4 Stärka SMF genom stöd till innovation, affärsutveckling (Utveckling av stödstrukturer)

UTMANINGAR: Omställnings- och innovationsförmågan skiljer sig kraftigt åt inom regionen. Globala utmaningar, teknologiska förändringar och en pågående strukturomvandling innebär att företag i allt större utsträckning måste konkurrera med kunskap och kompetens. Små och medelstora företags förmåga att utveckla innovativa lösningar och ha förmåga att ställa om till en skiftande omvärld och förändrade konsumtionsmönster och efterfrågan är avgörande för att kunna skapa tillväxt.

Skåne har utmaningar med låg produktivitet, sjunkande investeringar i privat forskning och utveckling (FoU), strukturomvandling med färre stora bolag och kompetensförsörjning. I Skåne finns också olika utvecklingsmönster och branschstruktur i olika delar av regionen. Parallellt med produktivitetsutmaningen står vi globalt inför en hållbarhetsutmaning. Det är därför avgörande att en ökning i produktivitet och tillväxt inte åtföljs av en ökad belastning på den globala hållbarheten.

INTERVENTIONER: Utveckla metoder, samverkan och/eller arbetssätt i det företags- och innovationsfrämjande systemet för att stödja SMF med innovation och hållbar affärsutveckling för ökad resiliens.

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att stärka innovations- och hållbar omställningsförmåga hos SMF.

EFFEKTER PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt.

EFFEKTER PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer implementerar metoder, samverkan och arbetssätt. Stödstrukturerna används av företag i syfte att stärka sin innovativa förmåga och implementera hållbara affärsmodeller för att bli mer resilienta. Detta bidrar till att förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft.

EFFEKTER PÅ LÅNG SIKT: En stärkt regional struktur och samverkan för att arbeta för företags innovativa förmåga att växa hållbart och bli mer resilienta bidrar till till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

PO1.4 Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturuomvandling och entreprenörskap

Teknikutveckling, nya produkter och produktionsprocesser ställer krav på välutbildad och kompetent arbetskraft. Digitalisering, automatisering och robotisering påverkar arbetsmarknadens kompetensbehov. De globala miljö- och klimatutmaningarna ställer stora krav på en hållbar omställning av samhället, vilket både är en utmaning och möjlighet för näringslivet i Skåne-Blekinge. För att bidra till en hållbar omställning av näringslivet är tillgång på kompetens och kompetensutveckling en viktig aspekt. För att möta nya utmaningar och framtida behov på arbetsmarknaden ställs stora krav på vår förmåga till omställning, förnyelse och flexibilitet. För att bidra i den hållbara och digitala omställningen finns ett behov av att vidareutveckla och tillföra ny kompetens i regionens näringsliv.

Det särskilda målet fokuserar på följande inom prioriteringen små och medelstora företag: Stärkt kompetens för grön och digital omställning för små och medelstora företag.

Området återkommer i båda resultatkedjorna nedan, direkta stöd till företag och utveckling av stödstrukturer.

1. Målgrupper

Huvudsaklig målgrupp i vilken effekt uppnås: Inom resultatkedja 1 "Direkta stöd till företag" är den huvudsakliga målgruppen små och medelstora företag i programgeografin. Inom resultatkedja 2 "Utveckling av stödstrukturer" är den huvudsakliga målgruppen offentliga organisationer, företags- och innovationsfrämjande aktörer och utbildningsaktörer.

Huvudsaklig målgrupp för att söka och driva projekt: myndigheter, kommuner, regioner, företags- och innovationsfrämjande aktörer, universitet, högskolor och andra utbildningsaktörer.

2. Resultatkedja - Direkta stöd till företag

Projekt kan här handla om förmedling av kunskap, kompetensutveckling, rådgivning och coachning med mera riktade mot SMF, som främjar en hållbar och digital omställning. Effekterna mäts här på att företag investerar i sitt kompetensförsörjningsarbete och att personal genomgår vidareutbildning.

Stärkt kompetens för hållbar och digital omställning för små och medelstora företag

UTMANING: De globala miljö- och klimatutmaningarna ställer stora krav på en hållbar omställning av samhället, vilket både är en utmaning och möjlighet för näringslivet i Skåne-Blekinge. För att bidra till en hållbar omställning av näringslivet är tillgång på kompetens och kompetensutveckling en viktig aspekt.

Teknikutveckling, nya produkter och produktionsprocesser ställer krav på välutbildad och kompetent arbetskraft. Digitalisering, automatisering och robotisering påverkar arbetsmarknadens kompetensbehov. För att möta nya utmaningar och framtida behov på arbetsmarknaden ställs stora krav på vår förmåga till omställning, förnyelse och flexibilitet. För att bidra i den hållbara och digitala omställningen finns ett behov av att tillföra ny kompetens i regionens näringsliv.

INTERVENTION: Förmedling av kunskap, kompetensutveckling, rådgivning och coachning med mera för att stärka SMF:s förmåga att möta omställningsbehov och teknikskiften och bidra till en hållbar och digital omställning t.ex. kompetenshöjande insatser i hållbarhet (ekonomisk, social, miljömässig), cirkulär ekonomi, digitalisering, artificiell intelligens.

PRESTATION: Företag får stöd via projekt för att stärka och tillföra kompetens hos ledning och personal inom hållbarhet och digital omställning.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande företag får ökad kunskap och ökade färdigheter inom hållbarhet och digital omställning.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande företag kan, genom ökad kunskap och ökade färdigheter inom hållbarhet och digital omställning, utveckla arbetssätt, processer, produkter och/eller tjänster, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Deltagande företag har, genom utvecklade arbetssätt, processer, produkter och/eller tjänster, blivit mer resilient och konkurrenskraftiga genom en stärkt förmåga att möta omställningsbehov och teknikskiften, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.

2. Resultatkedja - Utveckling av stödstrukturer

Projekt kan här fokusera på att utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt som främjar en hållbar och digital omställning. Effekterna mäts på användandet av den nya eller utvecklade stödstrukturen.

Stärkt kompetens för hållbar och digital omställning för små och medelstora företag

UTMANING: De globala miljö- och klimatutmaningarna ställer stora krav på en hållbar omställning av samhället, vilket både är en utmaning och möjlighet för näringslivet i Skåne-Blekinge. För att bidra till en hållbar omställning av näringslivet är tillgång på kompetens och kompetensutveckling en viktig aspekt.

Teknikutveckling, nya produkter och produktionsprocesser ställer krav på välutbildad och kompetent arbetskraft. Digitalisering, automatisering och robotisering påverkar arbetsmarknadens kompetensbehov. För att möta nya utmaningar och framtida behov på arbetsmarknaden ställs stora krav på vår förmåga till omställning, förnyelse och flexibilitet. Det finns ett behov av att vidareutveckla metoder, samverkan och arbetssätt, så att bl.a. de företags- och innovationsfrämjande aktörerna i regionen kan stödja och driva på den hållbara och digitala omställningen näringslivet.

INTERVENTION: Utveckla och testa metoder, samverkan och/eller arbetssätt för att stärka SMF:s förmåga att möta omställningsbehov och teknikskiften och bidra till en hållbar och digital omställning, t.ex. utvecklade stöd till SMF från företags- och innovationsfrämjande aktörer.

PRESTATION: Organisationer får stöd för att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt i form av tex produkter, tjänster och processer för att främja hållbar och digital omställning av SMF i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ KORT SIKT: Deltagande organisationer får ökad kunskap och förmåga att utveckla metoder, samverkan och arbetssätt för att främja hållbar och digital omställning av SMF i Skåne och Blekinge. Metoder, samverkan och arbetssätt testas, och vidareutvecklas.

EFFEKT PÅ MEDELLÅNG SIKT: Deltagande organisationer kan, genom ökad kunskap och förmåga, utveckla hållbara stödstrukturer för att främja hållbar och digital omställning av SMF i Skåne och Blekinge. Stödstrukturerna implementeras och vidareutvecklas i en kontinuerlig lärprocess och används av företag och organisationer, vilket bidrar till utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturuomvandling och entreprenörskap i Skåne och Blekinge.

EFFEKT PÅ LÅNG SIKT: Användandet av stödstrukturer bidrar till en hållbar och digital omställning av SMF, vilket bidrar till en innovativ och smart ekonomisk omvandling av Skåne och Blekinge.